

SPIS TREŚCI

Przedmowa	13
Nota edytorska	75
Andrea Alciato, <i>Emblematy</i>	87
<i>Przedmowa sławnego pana Andrei Alciata do pierwszej księgi</i> <i>Emblematów, skierowana do Konrada Peutingera z Augsburga</i>	89
Emblematy dedykacyjne	91
[1] <i>Do jaśnie oświeconego księcia Maksymiliana</i> <i>na herb Księstwa Mediolanu</i>	93
[2] <i>Mediolan</i>	97
[3] <i>Niczego nie należy odkładać na później</i>	99
Bóg, czyli wiara	101
[4] <i>Radować trzeba się w Bogu</i>	103
[5] <i>Ludzka mądrość wobec Boga jest głupotą</i>	105
[6] <i>Fałszywa wiara</i>	107
[7] <i>Nie tobie, lecz bóstwu</i>	109
[8] <i>Należy iść tam, gdzie wskazują bogowie</i>	111
Wierność	113
[9] <i>Symbol wierności</i>	115
[10] <i>Sojusze</i>	117
[11] <i>Na milczenie</i>	119
[12] <i>Nie należy ujawniać treści narad</i>	121
[13] <i>Zdradzić nie wolno nawet na torturach</i>	123
Mądrość	125
[14] <i>Chimerę, czyli silniejszych i przebiegłych, pokonuje się</i> <i>mądrością i odwagą</i>	127

[15]	<i>Czułość i piecza</i>	129
[16]	<i>Żyj rozsądnie i nie zawieraj niczemu pochopnie – to są „członki” umysłu / Należy żyć rozsądnie i niczemu pochopnie nie wierzyć</i>	131
[17]	<i>Jaki błąd popełniłem? Czego dokonałem? Jakie obowiązki zaniedbałem? / Jakiego dopuściłem się wykroczenia? Co zdziałałem? Co zaniedbałem?</i>	133
[18]	<i>Mędrzy</i>	135
[19]	<i>Lepsza mądra niż niewymowna</i>	137
[20]	<i>Należy działać w porę</i>	139
[21]	<i>Na schwytanego</i>	141
[22]	<i>Dziewcząt należy strzec</i>	143
[23]	<i>Wino wzmacnia mądrość</i>	145
[24]	<i>Mądrzy unikają wina</i>	147
[25]	<i>Na posąg Bachusa</i>	149
[26]	<i>Trawa</i>	153
	Sprawiedliwość	155
[27]	<i>Nikomnie wolno uczynić krzywdy ani słowem, ani czynem</i>	157
[28]	<i>Nareszcie, nareszcie sprawiedliwość zwycięża</i>	159
[29]	<i>Poskramiać nawet najsrońszych</i>	161
[30]	<i>Należy się odwdzięczać</i>	163
[31]	<i>Wstrzemięźliwość</i>	165
[32]	<i>Dobrzy nie powinni obawiać się bogaczy</i>	167
	Męstwo	169
[33]	<i>Symbole bohaterów</i>	171
[34]	<i>Wytrzymaj i powstrzymaj się</i>	173
[35]	<i>Na nieumiejącego się przymilać</i>	175
[36]	<i>Przeciwności należy wytrwale znosić</i>	177
[37]	<i>Wszystko, co posiadamy, noszę przy sobie</i>	179
	Zgoda	181
[38]	<i>Symbol zgody</i>	183
[39]	<i>Zgoda</i>	185
[40]	<i>Niezwyknięta zgoda</i>	187
[41]	<i>Jeden nic nie zdoła, ale dwóch wiele</i>	189
[42]	<i>Tym, co najmocniejsze, nie da się zachwiać</i>	191
	Nadzieja	193
[43]	<i>Bliska nadzieja</i>	195
[44]	<i>Na wizerunek Nadziei</i>	197

[45] <i>Z dnia na dzień coraz lepiej</i>	201
[46] <i>Nie pokładaj nadziei w niczym, co zakazane</i>	203
Czystość	205
[47] <i>Czystość</i>	207
Przewrotność	209
[48] <i>Na zwycięstwo osiągnięte podstępem</i>	211
[49] <i>Na oszustów</i>	213
[50] <i>Podstęp wobec swoich</i>	215
[51] <i>Kąśliwy język</i>	217
[52] <i>Na tych, co chronią morderców</i>	219
[53] <i>Na pochlebców</i>	221
[54] <i>Temu, kto zmarnował swoją własność, nie należy powierzać cudzej</i>	223
Głupota	225
[55] <i>Bezmyślność</i>	227
[56] <i>Wściekłość i szal</i>	229
[57] <i>Na zuchwalców</i>	231
[58] <i>Na tych, co podejmują się zadania ponad swoje siły</i>	233
[59] <i>Niemożliwe</i>	235
[60] <i>Kukułki</i>	237
[61] <i>Nietoperz</i>	239
[62] <i>Na to samo</i>	241
[63] <i>Gniew</i>	243
[64] <i>Na tego, kto sam sobie szykuje nieszczęście</i>	245
[65] <i>Głupota</i>	247
[66] <i>Zapominalstwo rodzi ubóstwo</i>	249
Pycha	251
[67] <i>Pycha</i>	253
[68] <i>Bezwstydyłość</i>	255
[69] <i>Miłość do siebie samego</i>	257
[70] <i>Gadatliwość</i>	259
Zazdrość	261
[71] <i>Zazdrość</i>	263
Rozpusta	265
[72] <i>Rozpusta</i>	267
[73] <i>Bogactwo rozpustników</i>	269

[74] <i>Grób nierządnicy</i>	271
[75] <i>Na kochanków nierządnic</i>	273
[76] <i>Ladacznic należy się wystrzegać</i>	275
[77] <i>Amulet na Wenerę</i>	277
[78] <i>Odporni na strzały Kupidyna</i>	279
[79] <i>Rozpusta</i>	281
Bezczynność	283
[80] <i>Bezczynność</i>	285
[81] <i>Precz z beczczynnością</i>	287
[82] <i>Na tych, którzy łatwo rezygnują z cnoty</i>	289
[83] <i>Lenie</i>	291
Skąpstwo	293
[84] <i>Skąpstwo</i>	295
[85] <i>Na skąpców</i>	297
[86] <i>Na dworaków</i>	299
[87] <i>Na nieczystych</i>	301
[88] <i>Na bogacących się publicznym kosztem</i>	303
[89] <i>Na zachłannych bądź tych, którym obcy zaoferowali lepsze warunki</i>	305
Łakomstwo	307
[90] <i>Łakomstwo</i>	309
[91] <i>Obraz Oknusa. Na tych, którzy ofiarują nierządnicom to, co powinno posłużyć dobrym celom</i>	311
[92] <i>Na pieczeniarzy</i>	313
[93] <i>Mała kuchnia nie wykarmi dwóch żartoków</i>	315
[94] <i>Schwytany z powodu łakomstwa</i>	317
[95] <i>Na gadatliwego obżartucha</i>	319
Przezwiseka uczonych	321
[96] <i>Przezwiseka uczonych</i>	323
Natura	327
[97] <i>Siła natury</i>	329
[98] <i>Sztuka wspiera naturę</i>	331
[99] <i>Na młodość</i>	333
[100] <i>Na cztery pory roku</i>	335
Astrologia	337
[101] <i>Puchar Nestora</i>	339

[102] <i>To, co ponad nami, nas nie dotyczy</i>	341
[103] <i>Na astrologów</i>	343
[104] <i>Skupiający się na sprawach nieba upadają</i>	345
Miłość	347
[105] <i>Najpotężniejszym uczuciem jest miłość</i>	349
[106] <i>Potęga Amora</i>	351
[107] <i>Siła Amora</i>	353
[108] <i>Na oświadczonego miłością uczonego</i>	355
[109] <i>Anteros, czyli Miłość cnoty</i>	357
[110] <i>Anteros, Miłość cnoty, pokonuje inną Miłość</i>	359
[111] <i>Słodkie czasami staje się gorzkie</i>	361
[112] <i>Prawie to samo z Teokryta</i>	363
[113] <i>Na posąg Amora</i>	365
[114] <i>Na niepamięć o ojczyźnie</i>	369
[115] <i>Syreny</i>	371
[116] <i>Starzec zakochany w młodej dziewczynie</i>	373
[117] <i>Na kolory</i>	375
Los	379
[118] <i>Powodzenie towarzyszem cnoty</i>	381
[119] <i>Fortuna triumfująca nad cnotą</i>	383
[120] <i>Ubóstwo utrudnia rozwój największym talentom</i>	385
[121] <i>Na Okazję</i>	387
[122] <i>Na paniczny strach</i>	389
[123] <i>Na chwalcących rzeczy tego niegodne</i>	391
[124] <i>Na chwilowe powodzenie</i>	393
[125] <i>Ze szkody jednego inny czerpie korzyść</i>	395
[126] <i>Zacznąć należy pod dobrą wróżbą</i>	397
[127] <i>Nic nie pozostało</i>	399
[128] <i>Rzecz niegodnie nabyta, niegodnie przepada</i>	401
[129] <i>Nieszczęście zawsze czyha w pobliżu</i>	403
[130] <i>O poprawę trudno, a o nieszczęście łatwo</i>	405
Cześć	407
[131] <i>Wieczna sława rodzi się w trudzie</i>	409
[132] <i>Nieśmiertelność osiągnięta dzięki nauce</i>	411
[133] <i>Grób Gian Galeazza Viscontiego, pierwszego księcia Mediolanu</i> ..	413
[134] <i>Najlepszy obywatel</i>	415
[135] <i>Nieśmiertelna sława bohaterów</i>	417

[136] <i>Szlachetni i wysoko urodzeni</i>	419
[137] <i>Dwanaście prac Herkulesa</i>	421
[138] <i>Na bękartów</i>	425
[139] <i>Nierówność</i>	427
[140] <i>Na sprzeniewierców</i>	429
[141] <i>Nierówna rywalizacja</i>	431
[142] <i>Albutius do Alciata z zachętą, by porzucił italskie konflikty i udał się nauczać do Francji</i>	433
Władca	435
[143] <i>Władca troszczący się o bezpieczeństwo poddanych</i>	437
[144] <i>Na doradców dobrego władcy</i>	439
[145] <i>Czego nie weźmie Chrystus, zagarnie skarb państwa</i>	441
[146] <i>Bogactwo tyrana ubóstwem poddanych</i>	443
[147] <i>Doradcy władców</i>	445
[148] <i>Łaskawość władcy</i>	447
Państwo	449
[149] <i>Powszechne zdrowie</i>	451
[150] <i>Oswobodzone państwo</i>	453
Życie	455
[151] <i>Na ludzkie życie</i>	457
[152] <i>Czasami za ocalenie życia trzeba zapłacić</i>	459
Śmierć	461
[153] <i>Z duchami zmarłych się nie walczy</i>	463
[154] <i>O Śmierci i Miłości</i>	465
[155] <i>Na piękną dziewczynę przedwcześnie zabraną przez Śmierć</i>	467
[156] <i>Na przedwczesną śmierć</i>	469
[157] <i>Terminus</i>	471
[158] <i>Spadek po bogaczu</i>	473
Przyjaźń	475
[159] <i>Przyjaźń trwająca nawet po śmierci</i>	477
[160] <i>Wzajemne wsparcie</i>	479
[161] <i>Niezawodna pomoc</i>	481
[162] <i>Gracje</i>	483
Wrogość	485
[163] <i>Na oszczerców</i>	487

[164] <i>Próżny atak</i>	489
[165] <i>Zło wyrządzone przez złego sąsiada</i>	491
[166] <i>Na zgubionego okrucieństwem bliskich</i>	493
[167] <i>Dary od wrogów nie są darami / Na dary od wrogów</i>	495
[168] <i>Lękać się trzeba też najmniejszych</i>	497
[169] <i>Słabość naraża na zgubę</i>	499
[170] <i>Przerazający nawet po śmierci</i>	501
Kara	503
[171] <i>Zasłużona kara</i>	505
[172] <i>Zasłużona zemsta</i>	507
[173] <i>Wina sprawcy i namawiającego jest równa</i>	509
[174] <i>Jeden zawinił, drugi ponosi karę</i>	511
[175] <i>Miecz szaleńca</i>	513
Pokój	515
[176] <i>Pokój</i>	517
[177] <i>Z wojny pokój</i>	519
[178] <i>Dostatek owocem pokoju</i>	521
Uczoność	523
[179] <i>Nie godzi się, by uczeni występowali przeciw uczonym</i>	525
[180] <i>Wymowa góruje nad siłą</i>	527
[181] <i>Trudna sztuka wymowy</i>	529
[182] <i>Wszystko, co starodawne, jest zmysłem</i>	531
[183] <i>Godła poetów</i>	533
[184] <i>Bogowie troszczą się o muzykę</i>	535
[185] <i>Pismo zabija, duch ożywia</i>	537
[186] <i>Sentencje siedmiu mędrców</i>	539
Niewiedza	543
[187] <i>Niewiedzę trzeba zwalczyć</i>	545
[188] <i>Umysł znaczy więcej niż uroda</i>	547
[189] <i>Bogaty głupiec</i>	549
Małżeństwo	551
[190] <i>Na wierność żony</i>	553
[191] <i>W małżeństwie konieczny jest szacunek</i>	555
[192] <i>Na urodzaj będący przyczyną zguby</i>	557
[193] <i>Miłość do dzieci</i>	559
[194] <i>Miłość dzieci do rodziców</i>	561

[195] <i>Sławić należy dobrą reputację kobiety, a nie jej urodę</i>	563
[196] <i>Na pomnik Wstydu</i>	565
[197] <i>Zasłużona dotkniętemu chorobą</i>	567
Drzewa	569
[198] <i>Cyprys</i>	571
[199] <i>Dąb</i>	573
[200] <i>Wierzba</i>	575
[201] <i>Jodła</i>	577
[202] <i>Świerk</i>	579
[203] <i>Pigwa</i>	581
[204] <i>Bluszcz</i>	583
[205] <i>Dąb</i>	585
[206] <i>Cytron</i>	587
[207] <i>Bukszpan</i>	589
[208] <i>Morwa</i>	591
[209] <i>Migdałowiec</i>	593
[210] <i>Laur</i>	595
[211] <i>Topola</i>	597
Apendyks	599
[212] <i>Grzeszący przeciwko naturze</i>	601
Bibliografia	603
Wykaz skrótów	615
Indeks miejsc cytowanych	623
Indeks rzeczowy	631
Indeks nazw osobowych	641
Indeks nazw geograficznych	653
Alfabetyczny spis tytułów	655
Spis ilustracji	661